

GORINCHEM

Gastransportleiding Merwedekanaal

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Gorinchem

Gastransportleiding Merwedekanaal

ruimtelijke onderbouwing

identificatie

projectnummer:

400106.18684.00

projectleider:

mr. S. Lamkadmi

planstatus

datum:

12-02-2015

opdrachtgever:

Gasunie Transport Services B.V.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Beschrijving project	5
1.3	Ligging projectgebied	5
1.4	Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2	Ruimtelijk beleidskader	7
2.1	Inleiding en conclusie	7
2.2	Rijksbeleid	7
2.3	Provinciaal en regionaal beleid	8
2.4	Gemeentelijk beleid	8
Hoofdstuk 3	Beschrijving plan	15
Hoofdstuk 4	Sectorale aspecten	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Vormvrije mer-beoordeling	17
4.3	Water	18
4.4	Ecologie	21
4.5	Externe veiligheid	22
4.6	Bodem	24
4.7	Explosieven	25
4.8	Archeologie	25
Hoofdstuk 5	Economische uitvoerbaarheid	27
Hoofdstuk 6	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	29
Bijlagen		
Bijlage 1	Onderzoek Flora en fauna	
Bijlage 2	QRA gasleiding	
Bijlage 3	Explosieven onderzoek	

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het opstellen van deze ruimtelijke onderbouwing is een noodzakelijke verplaatsing van de gastransportleiding. De Provincie Zuid-Holland heeft het voornemen een nieuwe oeverbescherming in het Merwedekanaal aan te brengen. Hierbij kwam aan het licht dat huidige ligging van de leiding conflicteert met het nieuwe vaarwegprofiel dat door de Provincie is vastgesteld. Het gevolg is dat de leiding verlegd wordt naar een nieuw tracé met gebruikmaking van het huidige tracé van leiding naar gasontvangststation (GOS) Gorinchem, en er een nieuwe kruising met het Merwedekanaal wordt gemaakt aan de zuidzijde van Rijksweg A-15. De diameter van de leiding naar GOS Gorinchem voldoet niet en wordt vervangen door een leiding met een diameter van 12 inch.

Ter plaatse van de te verwijderen en aan te leggen leidingdelen vigeren verschillende bestemmingsplannen. De verplaatsing van de gastransportleiding is op basis van deze bestemmingsplannen niet mogelijk. Op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan de ontwikkeling mogelijk worden gemaakt door middel van een omgevingsvergunning. Met de omgevingsvergunning kan de strijdigheid met het bestemmingsplan worden opgeheven. Bij deze vergunning behoort een ruimtelijke onderbouwing, waarin wordt aangetoond dat het voornemen om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Deze ruimtelijke onderbouwing voorziet hierin.

1.2 Beschrijving project

Voor het verleggen van de gastransportleiding moeten de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- middels een horizontaal gestuurde boring het Merwedekanaal kruisen;
- het verwijderen van de bestaande 6 inch leiding tussen het gasontvangststation en begraafplaats (deze werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en maken geen onderdeel uit van deze procedure);
- een 12 inch leiding terugleggen.

In figuur 3.1 (zie hoofdstuk 3) is een weergave opgenomen van het totale project.

1.3 Ligging projectgebied

Het projectgebied ligt aan de noordzijde van Gorinchem, aan weerszijde van het Merwedekanaal. Figuur 1.1 geeft een globale weergave van het projectgebied. In hoofdstuk 3 is een exacte weergave gegeven van de aan te leggen en te verwijderen gastransportleiding.

Figuur 1.1 Globale ligging projectgebied

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een samenvatting van het actuele beleidskader dat relevant is voor het projectgebied. Vervolgens komt in hoofdstuk 3 een beschrijving van het plan aan de orde. In hoofdstuk 4 worden de relevante milieuaspecten en de overige onderzoeken beschreven. Hoofdstuk 5 gaat in op de economische uitvoerbaarheid van het plan. De maatschappelijke uitvoerbaarheid is opgenomen in hoofdstuk 6.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleidskader

2.1 Inleiding en conclusie

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van het voor het projectgebied relevante vigerende ruimtelijke beleidskader. De vigerende bestemmingsplannen houden geen rekening met de verlegging van de gastransportleiding. De ontwikkeling is wel in overeenstemming met het rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid.

2.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) (2012)

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar & veilig. Daar streeft het Rijk naar met een aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid is daarvoor nodig. De verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit zijn gedateerd door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen onder andere omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. De structuurvisie Infrastructuur en Ruimte geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

De verplaatsing van de gastransportleiding past binnen het beleid van het Rijk.

Structuurvisie Buisleidingen (2012)

Het nationaal ruimtelijk beleid is gericht op verbetering van de basiskwaliteit van de gehele hoofdinfrastructuur. Daarbij is het van belang, dat het bestaande buisleidingennet goed wordt onderhouden en dat voldoende ruimte open blijft voor uitbreiding van het buisleidingentransport in de toekomst.

In de Structuurvisie buisleidingen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in Nederland voor de komende 25 á 30 jaar. Uitgangspunt daarbij is een zo beperkt mogelijke aanspraak op de ruimte. In veel leidingstroken liggen nu al één of meerdere buisleidingen. Hierin is bovendien ruimte beschikbaar voor het leggen van nieuwe buisleidingen voor aardgas, olieproducten of chemicaliën. Gemeenten zullen te zijner tijd de plicht krijgen in hun bestemmingsplannen rekening te houden met deze leidingstroken.

De betreffende leiding is niet opgenomen in de leidingstrook van de structuurvisie. De leiding maakt geen deel uit van het hoofdnetwerk van buisleidingen.

2.3 Provinciaal en regionaal beleid

Visie Ruimte en Mobiliteit (2014)

De provincie stuurt op (boven)regionaal niveau op de inrichting van de ruimte in Zuid-Holland. De Visie ruimte en mobiliteit (VRM), vastgesteld op 9 juli 2014, geeft op hoofdlijnen sturing aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

Hoofddoel van de Visie ruimte en mobiliteit is het scheppen van voorwaarden voor een economisch krachtige regio. Dat betekent: ruimte bieden om te ondernemen, het mobiliteitsnetwerk op orde en zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. De Visie ruimte en mobiliteit bevat een nieuwe sturingsfilosofie. De kern daarvan is:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen.
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit.
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners.
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

Bij de Visie ruimte en mobiliteit horen: de Visie ruimte en mobiliteit, de Verordening ruimte, het Programma ruimte en het Programma mobiliteit.

4 rode draden

In de Visie ruimte en mobiliteit zijn 4 thema's te onderscheiden:

1. beter benutten en opwaarderen van wat er is;
2. vergroten van de agglomeratiekracht;
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit,
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

In de nieuwe Visie Ruimte en Mobiliteit zijn, met betrekking tot de gewenste verlegging van de gastransportleiding, geen relevante passages opgenomen.

2.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie 2015

De structuurvisie 2015, zoals vastgesteld op 23 april 2009, omvat de visie van de gemeente Gorinchem op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de stad in de komende 6 tot 7 jaar. De ambities van Gorinchem rondom de functies wonen, werken, groen en water, mobiliteit, welzijn en milieu zijn hier in samenhang gebracht voor zover zij betrekking hebben op de ruimtelijke structuur van de stad. Het doel van deze structuurvisie is enerzijds het aangeven van de kaders waarbinnen ontwikkelingen en projecten kunnen plaatsvinden en anderzijds het communiceren van de ambities van de gemeente Gorinchem aan derden. Met deze visie wordt voldaan aan de vereisten uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin is bepaald dat gemeenten verplicht zijn voor het gehele grondgebied van de gemeente één of meer structuurvisies vast te stellen.

In de gemeentelijke structuurvisie zijn geen passages opgenomen die van invloed zijn op de verlegging van de gastransportleiding.

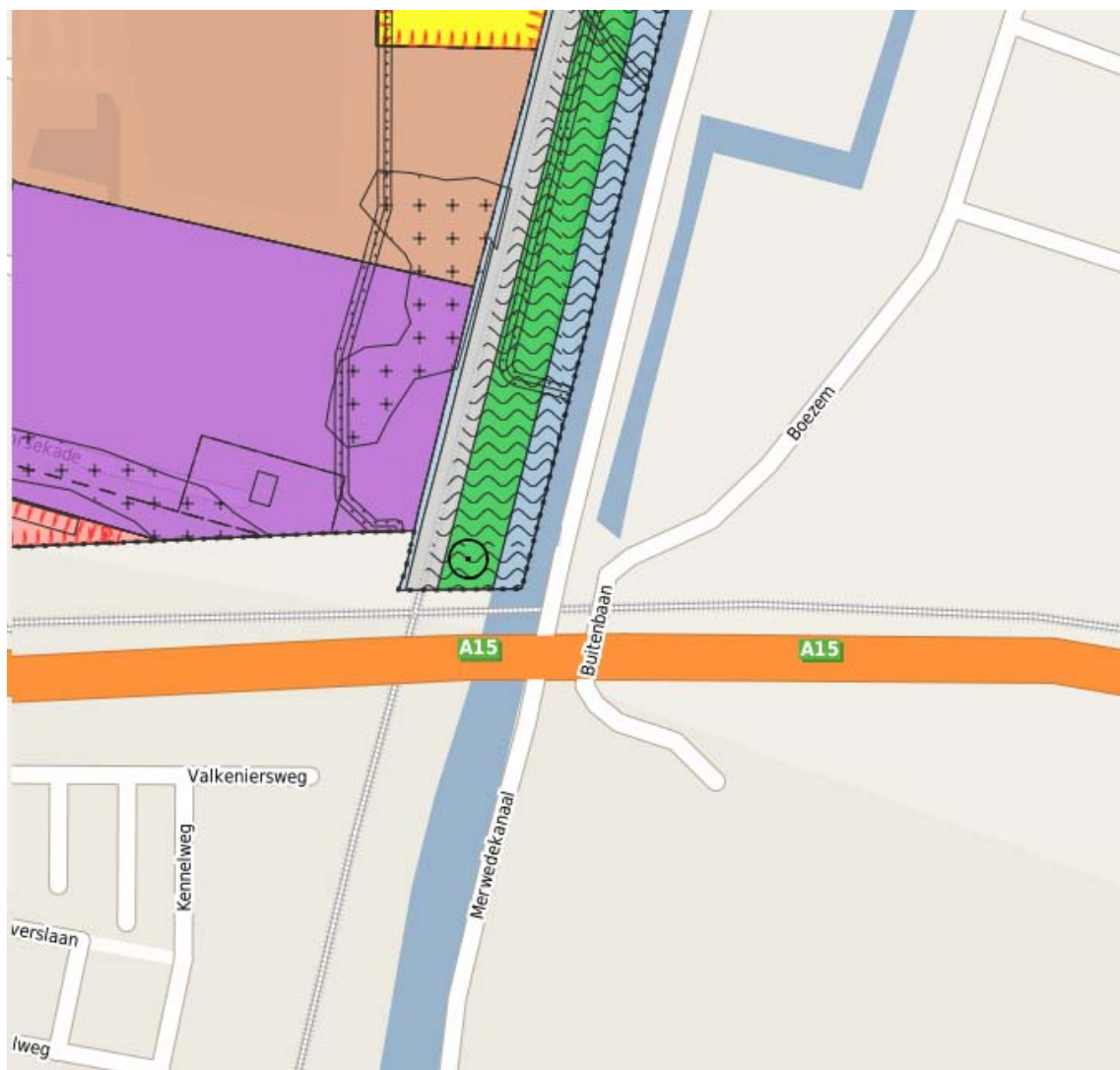
Vigerende plannen

Voor het projectgebied gelden verschillende bestemmingsplannen en een beheersverordening. Voor een weergave van het nieuw aan te leggen tracédeel en het tracédeel dat zal worden geoptimaliseerd wordt verwezen naar figuur 3.1 in hoofdstuk 3.

Bestemmingsplan Gorinchem-Noord

Voor het deel ten noorden van de A15 en aan de westzijde van het Merwedekanaal geldt momenteel bestemmingsplan 'Gorinchem-Noord' (vastgesteld op 27 januari 2011 en onherroepelijk sinds 15 augustus 2012). Ter plaatse van de beoogde nieuwe gastransportleiding is de bestemming 'Groen' en de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' opgenomen (zie figuur 2.1).

Voor het tracédeel dat zal worden geoptimaliseerd geldt reeds een dubbelbestemming 'Leiding - Gas'.

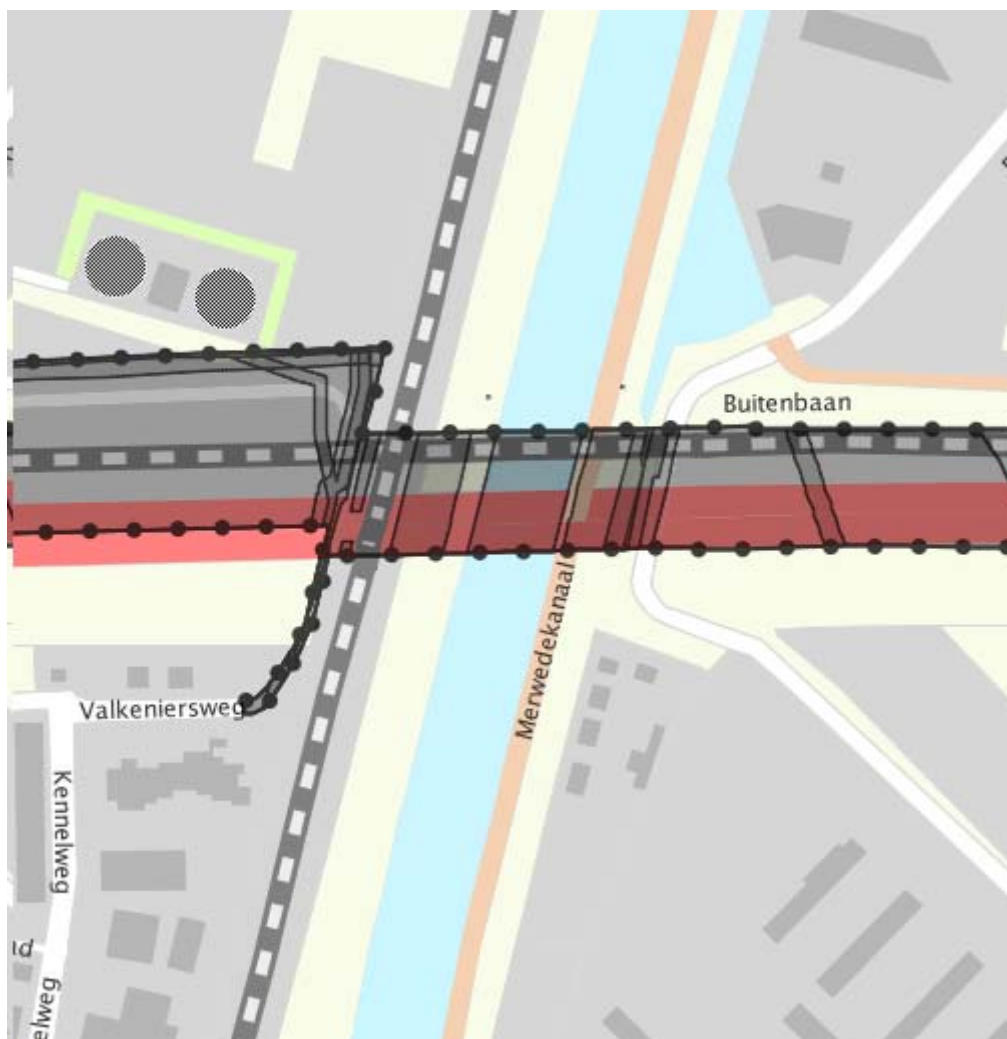

Figuur 2.1 Uitsnede bestemmingsplan Gorinchem Noord

Het nieuwe tracédeel van de aan te leggen gastransportleiding is hierin niet voorzien van de benodigde dubbelbestemming 'Leiding - Gas', zodat de aanleg van de gastransportleiding op basis van dit bestemmingsplan niet mogelijk is.

Beheersverordening Betuweroute en A15/A27 te Gorinchem

Ter plaatse van de A15 vigeert momenteel beheersverordening 'Betuweroute en A15/A27 te Gorinchem' welke is vastgesteld op 27 juni 2013. Hierin is ter plaatse de functie 'Verkeer' opgenomen (zie figuur 2.2). Voor het tracédeel dat zal worden geoptimaliseerd geldt reeds het besluitvak 'Leiding - Gas'. Ter plaatse van het nieuw aan te leggen tracédeel ontbreekt de benodigde besluitvak 'Leiding - Gas'.

Figuur 2.2 Uitsnede plankaart beheersverordening

Aanleg van het nieuwe stuk gastransportleiding past hierdoor niet binnen de regels van de beheersverordening.

Bestemmingsplan Bedrijventerreinen en Stationsomgeving

Ten noorden en ten zuiden van de A15 is op 26 juni 2014 een nieuw bestemmingsplan 'Bedrijventerreinen en Stationsomgeving' vastgesteld. Voor het tracédeel aan de noordzijde van de A15 (het deel dat zal worden verwijderd) is de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' opgenomen.

Zienswijze Gasunie

In het kader van de voorbereiding op het verleggen van de gasleiding is door de Gasunie een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan 'bedrijventerreinen en Stationsomgeving'. Deze zienswijze is gehonoreerd en opgenomen in het vastgestelde bestemmingsplan.

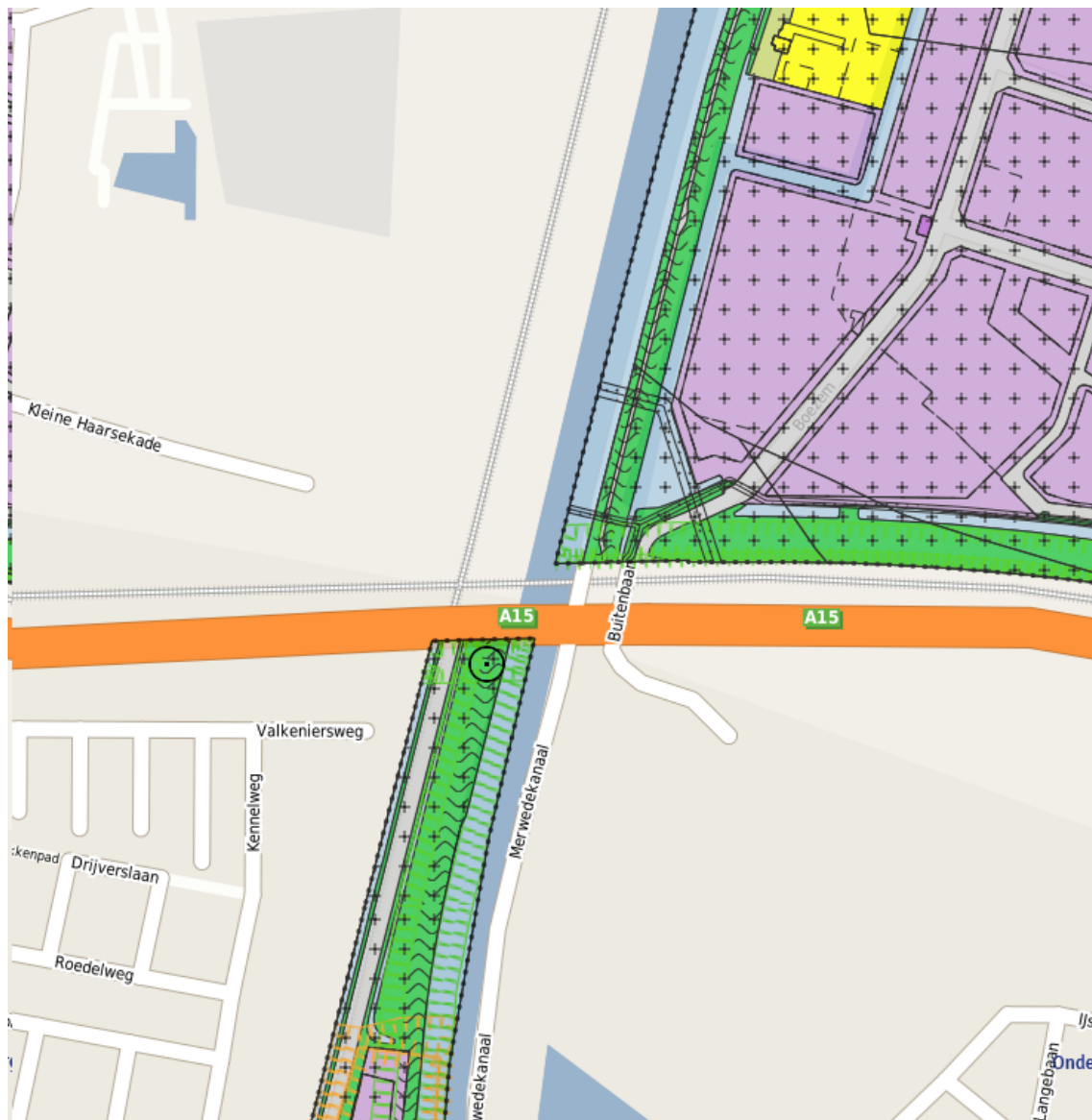
In de zienswijze heeft de Gasunie gevraagd een wijzigingsbevoegdheid op te nemen in het artikel 15 'Leiding - Gas' van de regels, voor het aanpassen dan wel verwijderen van de dubbelbestemming 'leiding - Gas'. Hierdoor is de volgende wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan opgenomen:

"Burgemeester en wethouder zijn bevoegd de gronden met de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' te wijzigen voor bestemmingsvlakken met de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' aan te passen of te verwijderen. De wijzigingsbevoegdheid kan alleen worden toegepast onder de volgende voorwaarden:

- a. voor verwijdering: als de leiding definitief is verwijderd;*
- b. voor aanpassing, mits:*

1. *geen onevenredige afbreuk zal worden gedaan aan een doelmatig en veilig functioneren van de leiding;*
2. *voldaan wordt aan het Besluit externe veiligheid Buisleidingen;*
3. *een positief advies is ontvangen van de betreffende leidingbeheerder."*

Zodra de leiding verwijderd is zal toepassing worden gegeven aan deze wijzigingsbevoegdheid.

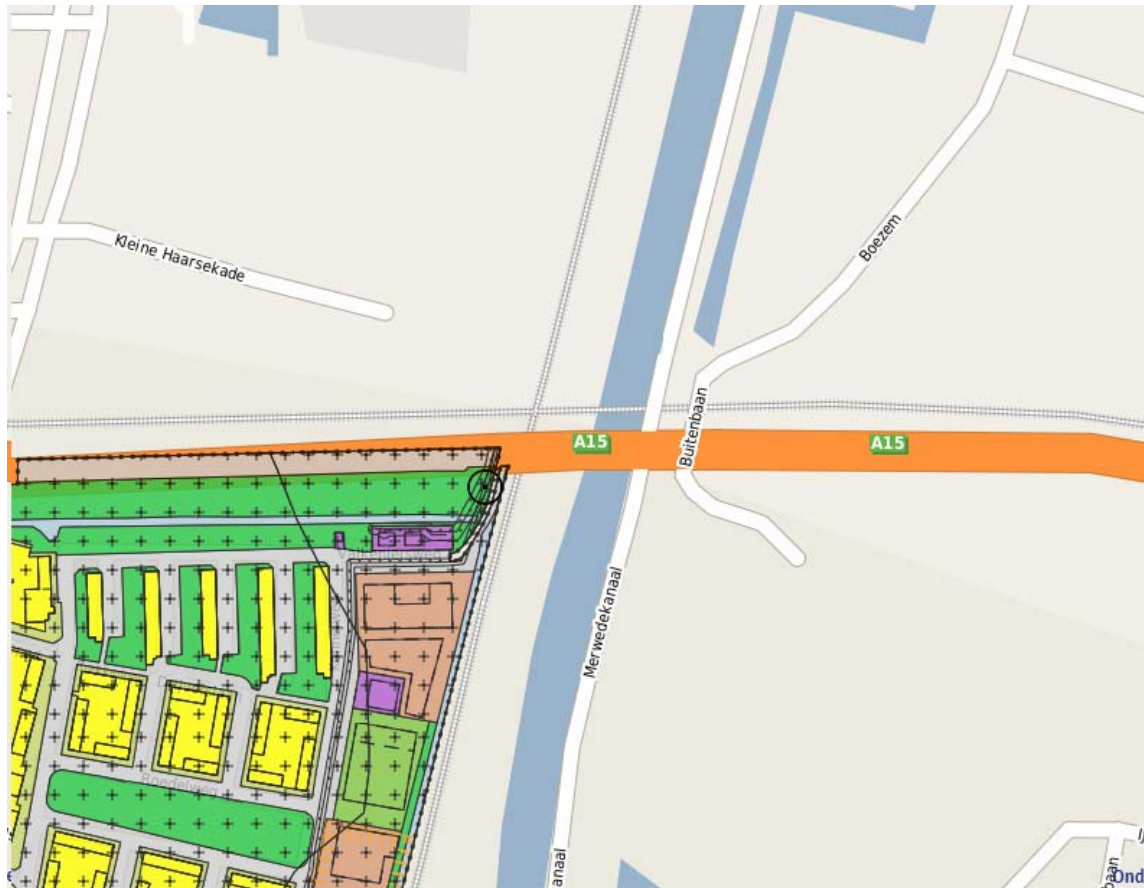

Figuur 2.3 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Bedrijventerreinen en Stationsomgeving

Aan de zuidzijde van de A15 voorziet het bestemmingsplan niet in de benodigde dubbelbestemming 'Leiding - Gas', voor het nieuw aan te leggen tracédeel. De ter plaatse geldende bestemmingen 'Verkeer - Spoor', 'Groen' en 'Water' voorzien niet in de mogelijkheid tot aanleg van het nieuwe tracédeel.

Bestemmingsplan Haarwijk-Noord

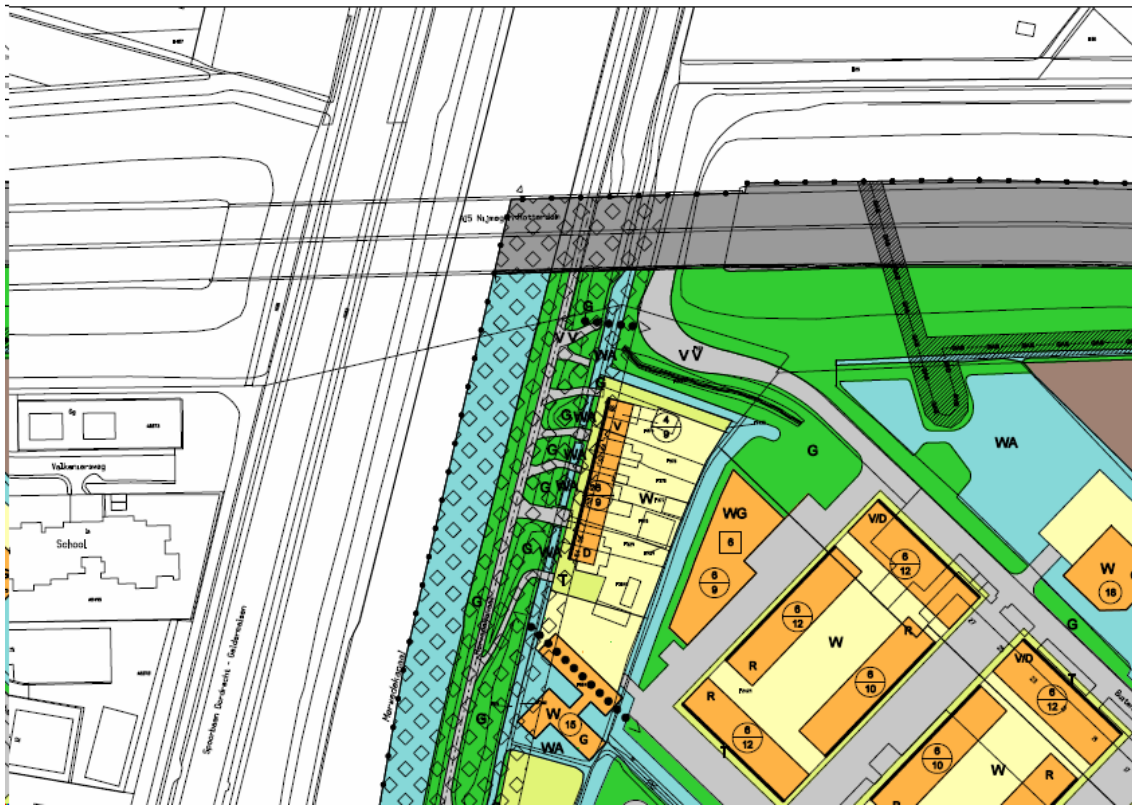
Het zuidelijk deel van het te verzwaren leidingdeel ligt binnen bestemmingsplan Haarwijk-Noord. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 08 november 2013. De aanwezige gasleiding heeft een overeenkomstige dubbelbestemming gekregen. In figuur 2.4 is een uitsnede van de plankaart opgenomen.

Figuur 2.4 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Haarwijk-Noord

BP Lingewijk-Noord (vastgesteld op 27 november 2008)

Ter plaatse van het aan te leggen tracédeel aan de zuidzijde van de A15 vigeert voor het westelijke deel bestemmingsplan Lingewijk-Noord. Dit bestemmingsplan voorziet ter plaatse van de gewenste leiding in de bestemmingen 'Water', 'Groen' en 'Verkeer - Verblijfsgebied'. Daarnaast is een beschermingszone voor de waterkering opgenomen (zie figuur 2.5). Realisatie van de gastransportleiding is niet mogelijk op basis van deze bestemmingen.

Figuur 2.5 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Lingewijk-Noord

Hoofdstuk 3 Beschrijving plan

De Provincie Zuid-Holland heeft het voornemen een nieuwe oeverbescherming in het Merwedekanaal aan te brengen. Hierbij kwam aan het licht dat huidige ligging van de leiding conflicteert met het nieuwe vaarwegprofiel dat door de Provincie is vastgesteld. Het gevolg is dat de leiding verlegd wordt naar een nieuw tracé met gebruikmaking van het huidige tracé van leiding naar gasontvangststation (GOS) Gorinchem, en er een nieuwe kruising met het Merwedekanaal wordt gemaakt aan de zuidzijde van Rijksweg A-15. De diameter van de leiding naar GOS Gorinchem voldoet niet en wordt vervangen door een leiding met een diameter van 12 inch.

In figuur 3.1 is een exacte weergave gegeven van het aan te leggen, te verwijderen en te optimaliseren leidingtracé.

Figuur 3.1 Weergave leidingaanpassingen

Hoofdstuk 4 Sectorale aspecten

4.1 Inleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening en op basis van jurisprudentie dient de uitvoerbaarheid van een project, waarbij wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan, te worden aangetoond en moet worden onderbouwd dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. In dit hoofdstuk zijn de sectorale aspecten beschreven die voor de verlegging van de gastransportleiding relevant zijn. De resultaten en conclusies van de onderzoeken zijn per aspect opgenomen in de betreffende paragraaf.

4.2 Vormvrije mer-beoordeling

Beleid en Normstelling

In onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het omgevingsvergunning planmer-plichtig, projectmer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Onderzoek en conclusies

In het Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van aardgas mer-beoordelingsplichtig is in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die over een lengte van 5 kilometer of meer is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied (Besluit milieueffectrapportage, Bijlage onderdeel D8.2). De beoogde ontwikkeling bestaat uit de aanpassing van een aardgasleiding met een lengte van maximaal 2 kilometer. In de nabijheid van het projectgebied is het natura 2000 gebied 'Linge- en diefdijkgebied' aanwezig. De verlegging van de gastransportleiding is hierop niet van invloed. Daarnaast is het projectgebied niet gelegen in grondwaterbeschermingsgebied. Er is dan ook geen sprake van een mer-beoordelingsplicht.

Opgemerkt dient te worden dat voor activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, toch dient te worden nagegaan of er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu. Gelet op de kenmerken van het project zoals het kleinschalige karakter in vergelijking met de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r., de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Dit blijkt ook uit de onderzoeken van de verschillende milieuaspecten zoals deze in de volgende paragrafen zijn opgenomen. Voor deze ruimtelijke onderbouwing is dan ook geen mer-procedure of mer-beoordelingsprocedure noodzakelijk conform het Besluit m.e.r.

4.3 Water

Waterbeheer en watertoets

Het projectgebied ligt binnen het beheersgebied van het waterschap Rivierenland, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer. Het waterschap is tevens beheerder van de regionale waterkeringen en wegbeheerder van wegen buiten de bebouwde kom, niet zijnde rijks- of provinciale wegen.

Beleid duurzaam stedelijk waterbeheer

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding, allen met als doel een duurzaam waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief). Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor het plangebied relevante nota's, waarbij het beleid van het waterschap nader wordt behandeld.

Europa:

- Kaderrichtlijn Water (KRW)

Nationaal:

- Nationaal Waterplan (NW)
- Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)
- Waterwet

Provinciaal:

- Provinciaal Waterplan
- Provinciale Structuurvisie
- Verordening Ruimte

Waterschapsbeleid

Het Waterbeheerplan 2010-2015 (2009) heeft een integraal en strategisch karakter. De koers voor de komende zes jaren wordt hierin vastgelegd. In de planperiode staan de volgende aspecten centraal:

- het bieden van veiligheid tegen overstromingen;
- het realiseren van de kwantitatieve wateropgave (NBW1);
- het realiseren van de waterkwaliteits- en ecologische doelstellingen (KRW2);
- het samen met de gemeenten realiseren van de kwantitatieve wateropgave in het stedelijk gebied en het verbeteren van de waterkwaliteit in stedelijke wateren;
- het invulling geven aan de samenwerking in de afvalwaterketen.

Het Waterbeheerplan 2010-2015 borduurt voort op de verschillende beleidsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld. Er is dus geen sprake van een breuk in het waterbeleid maar wel van een verdere intensivering. Het is het eerste volledig integrale waterbeheerplan van het waterschap. Alle beleidsaspecten van waterkeringen, watersysteem en afvalwaterketen zijn in dit plan verwoord. Ook zijn voor het eerst de nationale, de provinciale en waterschapsplannen tegelijkertijd opgesteld. Omdat deze verschillende plannen elkaar beïnvloeden is er veel geïnvesteerd in een goede afstemming tussen de verschillende overheden.

In de Beleidsregels van het waterschap is vuistregel opgenomen voor de compensatie van toename aan verhard oppervlak. Deze vuistregel houdt in dat voor elke hectare nieuw verhard oppervlak er 436 m³ waterberging gerealiseerd moet worden (gebaseerd op de T=10+10% bui). In het stedelijk gebied is de toename voor de eerste 500 m² verhard oppervlak vrijgesteld van watercompensatie en voor het landelijk gebied is dit 1.500 m².

Waterplan Gorinchem 2006

De gemeente Gorinchem en het waterschap Rivierenland hebben in 2006 gezamenlijk een waterplan opgesteld voor Gorinchem. De doelstelling van het waterplan is enerzijds het ontwikkelen van een visie op het stedelijk water en anderzijds het realiseren van een gezond en veilig functionerend

watersysteem, waardoor duurzaam en evenwichtig gebruik mogelijk is en het beeld van Gorinchem als waterstad wordt versterkt.

De kern van het waterplan bestaat uit het ontwikkelen van een visie waarin de wensen ten aanzien van het functioneren van het watersysteem zijn verwoord. Deze visie bestaat uit drie thema's. Deze thema's worden hieronder kort toegelicht.

Thema 1: Water en kwantiteit

De visie voor het thema 1 is gericht op het op orde hebben van het watersysteem in de zin van geen wateroverlast bij de dan geldende klimaatomstandigheden. Ook moet een geschikte waterhuishoudkundige conditie worden bereikt voor de verschillende gebiedsfuncties. Neerslag wordt zoveel mogelijk in het systeem vastgehouden of geborgen en aanvoer van gebiedsvreemd water moet worden beperkt.

Thema 2: Natuur, ecologie en waterkwaliteit

De visie voor het thema 2 is gericht op schoon water en een schone waterbodem met verwaarloosbare risico's voor het aquatisch-ecologisch functioneren van het ecosysteem. De Europese Kaderrichtlijn Water speelt een belangrijke rol bij dit thema. Het beleid is erop gericht in alle wateren in 2015 een goede ecologische toestand of een goed ecologisch potentieel gerealiseerd te hebben. Normen daarvoor zijn nog onduidelijk. De afgeleide meetbare doelstellingen zijn dus gebaseerd op bestaand beleid, waarbij het beleid van de verschillende overheden zoveel mogelijk op elkaar is afgestemd.

Thema 3: Water en ruimte

De visie voor thema 3 is gericht op de rol van water als sturend element voor de ruimtelijke inrichting. In de visie versterken nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en water elkaar. Instrumenten hiervoor zijn bijvoorbeeld het uitvoeren van een watertoets. Waardevolle ruimtelijke gebieden worden beschermd tegen negatieve invloeden.

Nieuwe ruimtelijke plannen moeten passen binnen de lange termijn visie van het waterplan. De doelen voor waterkwantiteit en waterkwaliteit zijn vertaald in een ruimtelijk waterplan, met wateridentiteiten die de ruimtelijke structuur van Gorinchem versterken.

Huidige situatie

Algemeen

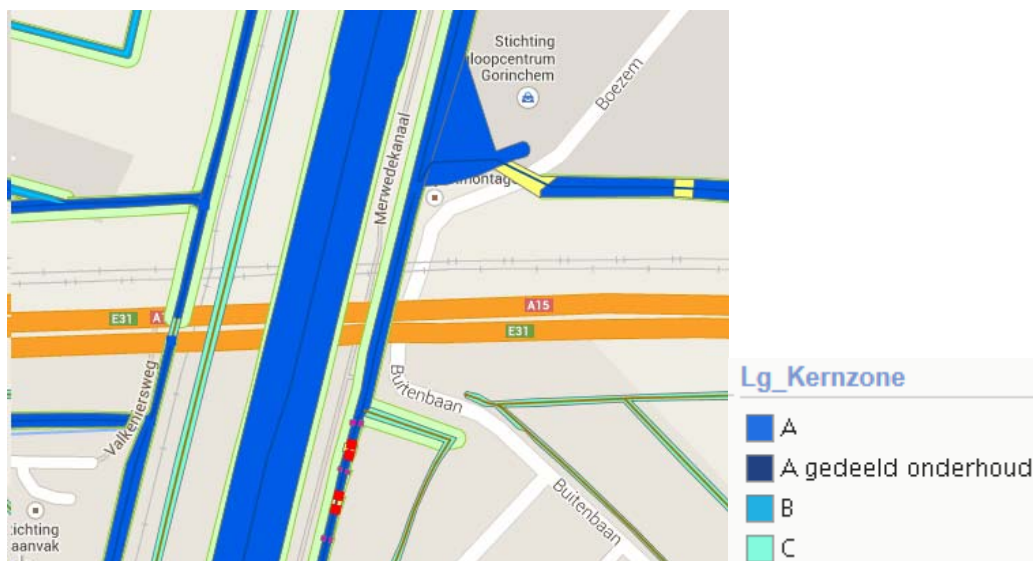
Het projectgebied is gelegen in Gorinchem nabij de Rijksweg A15 en kruist het Merwedekanaal en de bijbehorende regionale waterkeringen.

Bodem en grondwater

Volgens de Bodemkaart van Nederland bestaat de bodem ter plaatse uit rivierkleigrond. Er is sprake van grondwatertrap III. Dat wil zeggen dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand op minder dan 0,4 m beneden maaiveld is gelegen en dat de gemiddelde laagste grondwaterstand varieert tussen 0,8 en 1,2 m beneden maaiveld. De maaiveldhoogte ter plaatse bedraagt circa NAP -0,2 m.

Waterkwantiteit

In (de directe omgeving van) het projectgebied zijn verschillende watergangen aanwezig. Het gaat hierbij om A en B-wateren (zie onderstaande figuur). A-wateren (waaronder het Merwedekanaal) zijn hierbij van primair belang voor het waterbeheer en worden daarom door het waterschap onderhouden. B-wateren zijn wateren die van secundair belang voor het watersysteem. Rondom de watergangen zijn beschermingszones gelegen. Binnen deze zones gelden beperkingen voor bouwen, werken en werkzaamheden om onderhoud aan de watergang mogelijk te houden.

Figuur 4.1 Ligging wateren in en rondom projectgebied

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Het Merwedekanaal is een Kader Richtlijn Water (KRW)-lichaam. De Europese KRW-richtlijn moet ervoor zorgen dat het oppervlakte- en grondwater vanaf 2027 van een goede kwaliteit is en dat ecologische doelen behaald worden.

Veiligheid en waterkeringen

Rondom het Merwedekanaal is een waterkering gelegen. Delen van het projectgebied liggen dan ook in de kern-/beschermingszone van deze kering. Binnen deze zones gelden beperkingen voor bouwen en aanleggen om te voorkomen dat de stabiliteit, het profiel en/of de veiligheid wordt aangetast. Voor het doorkruisen van de waterkering is een watervergunning van het waterschap nodig.

Figuur 4.2 Waterkeringen in en rondom het projectgebied

Toekomstige situatie

Algemeen

De beoogde ontwikkeling bestaat uit de verlegging van de aanwezige gastransportleiding. Hierbij zal een deel van de leiding worden verwijderd en een gedeeltelijk nieuw tracé worden aangelegd. Daarnaast wordt van de noodzakelijke verlegging gebruik gemaakt om het tracé te optimaliseren door het vergroten van de diameter van 6 naar 12 inch.

Waterkwantiteit

Door de ontwikkeling vindt er geen toename in verharding plaats. Compensatie van oppervlaktewater is dan ook niet noodzakelijk. Verder wordt er onder het Merwedekanaal door geboord.

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Ter voorkoming van diffuse verontreinigingen van water en bodem geldt een verbod op het toepassen van zink, lood, koper en PAK's-houdende bouwmaterialen.

Watervergunning

Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het waterschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de "Keur". Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder watervergunning gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit, het profiel en/of de veiligheid wordt aangetast, de aan- of afvoer en/of berging van water wordt gehinderd dan wel het onderhoud wordt gehinderd. Ook voor het onderhoud gelden bepalingen uit de "Keur". Het onderhoud en de toestand van de (hoofd)watergangen worden tijdens de jaarlijkse schouw gecontroleerd en gehandhaafd.

Omdat voor de beoogde ontwikkeling wordt geboord onder de kern- en beschermingszone van de aanwezige watergang en waterkering is voor voorliggende project een vergunning op basis van de Keur noodzakelijk.

Conclusie

De ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor het waterhuishoudkundige systeem ter plaatse.

4.4 Ecologie

Onderzoek

Om de uitvoerbaarheid en vergunbaarheid van de ingreep te toetsen aan de Flora- en faunawet (Ffw) en de Natuurbeschermingswet (Nbw) is een ecologische quickscan uitgevoerd. Een volledige rapportage van dit onderzoek is opgenomen in Bijlage 1.

Conclusie

Uit dit onderzoek blijkt dat op de ingreeplocatie geen streng beschermde plant- of diersoorten zijn aangetroffen en deze op basis van het ontbreken van vereiste biotopen ook niet worden verwacht. De voorgenomen ingreep leidt hierdoor niet tot negatieve effecten ten aanzien van wettelijk streng beschermde soorten zoals bedoeld in de Flora- en faunawet. Een ontheffing op de Ffw voor realisatie van de voorgenomen ingreep is daardoor niet nodig. Hierbij geldt de voorwaarde dat de aanwezige watergang onaangetast blijft en dat onderstaande mitigerende maatregel ten aanzien van vogels in acht wordt genomen.

Uit de quick scan is gebleken dat het verspreidingsbeeld van streng beschermde soorten op de ingreeplocatie en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep actueel en volledig is. Vervolgonderzoek is niet nodig.

Mitigerende maatregel

Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen verstorende werkzaamheden (kappen en snoeien van bomen en struweel en graafwerkzaamheden in ruigte) uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Dit betekent dat dergelijke werkzaamheden globaal vóór half maart of na half juli uitgevoerd dienen te worden.

4.5 Externe veiligheid

Beleid en normstelling

Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de externe veiligheid;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of door buisleidingen.

Voor zowel bedrijvigheid als vervoer van gevaarlijke stoffen zijn twee aspecten van belang, te weten het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval, indien hij zich onafgebroken (dat wil zeggen 24 uur per dag gedurende het hele jaar) en onbeschermd op een bepaalde plaats zou bevinden. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting dan wel infrastructuur. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als direct gevolg van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. De norm voor het GR is een oriëntatiewaarde. Het bevoegd gezag heeft een verantwoordingsplicht als het GR toeneemt en/of de oriëntatiewaarde overschrijdt.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Per 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen in werking getreden. In dat besluit wordt aangesloten bij de risicobenadering uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) zodat ook voor buisleidingen normen voor het PR en het GR gelden. Op advies van de minister wordt bij de toetsing van externe veiligheidsrisico's van buisleidingen al enkele jaren rekening gehouden met deze risicobenadering.

Onderzoek

Door de te verleggen leidingen W-528-01 en W-528-04 vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Door de Gasunie is een kwantitatieve risicoberekening (Bijlage 2) uitgevoerd om de gevolgen van het verleggen van de leiding voor het plaatsgebonden- en groepsrisico in de omgeving te kunnen bepalen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn hieronder weergegeven.

Plaatsgebonden risico

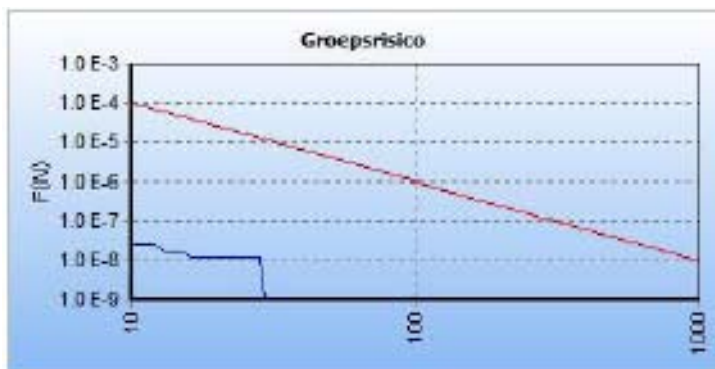
Het plaatsgebonden risico van de te verleggen leidingen voldoet in de toekomstige situatie aan de gestelde voorwaarde dat het PR op een afstand van vier meter gemeten uit het hart van een leiding, die een ontwerpdruk van 40 bar heeft, niet hoger is dan 10^{-6} per jaar. Het niveau van 10^{-6} per jaar wordt niet bereikt en dus wordt tevens voldaan aan de voorwaarde dat er zich geen kwetsbare objecten binnen de PR contour 10^{-6} per jaar bevinden (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 Plaatsgebonden risicocontouren toekomstige situatie. In het groene gebied verloopt het risico van minder dan 10^{-6} per jaar aan de binnenzijde naar 10^{-7} per jaar aan de buitenzijde, in het blauwe gebied van 10^{-7} naar 10^{-8} per jaar.

Groepsrisico

Voor het groepsrisico voor de toekomstige situatie wordt een maximale overschrijdingsfactor van 0,0 (afgerond) gevonden bij 28 slachtoffers en een frequentie van $1,29 \cdot 10^{-8}$ per jaar. Het groepsrisico is daarmee kleiner dan de oriënterende waarde (zie figuur 4.4).

Figuur 4.4 FN-curve toekomstige situatie

Verantwoording groepsrisico

Vanwege de aanwezigheid van het groepsrisico dient een groepsrisicoverantwoording te worden opgesteld. Omdat het groepsrisico zeer klein is, kan volstaan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico waarbij aandacht wordt besteed aan het aspect zelfredzaamheid.

Scenario

Bij een hogedrukaardgasleiding wordt het maatgevend scenario veroorzaakt door leidingbreuk en ontsteking van het uitstromende gas met een fakkelbrandscenario tot gevolg. Voor dit scenario geldt dat er directe ontsteking plaatsvindt, waardoor er sprake is van een snel scenario. Vluchten is vrijwel niet mogelijk, waardoor het aantal dodelijke slachtoffers groot kan zijn. De tijdsduur van dit scenario is afhankelijk van de snelheid waarmee de gastoevoer van de leiding kan worden afgesloten.

Zelfredzaamheid

Door de verlegging van de hogedrukaardgasleiding komen er meer kwetsbare bestemmingen binnen de 100% letaliteitscontour te liggen, waaronder het Dagactiviteitencentrum Gorcum waar verminderd zelfredzame gebruikers aanwezig zijn. De leiding zodanig is geprojecteerd dat de kans op beschadiging van de leiding door derden wordt voorkomen. Op de enige locatie waar dit nog niet optimaal was (oostzijde Gasontvangststation), wordt door de Gasunie een extra aanwispaal geplaatst om de gastransportleiding aan te duiden. Door de genomen maatregelen op basis van de projectie van de leiding is het risico op een incident met de gasleiding zo gering, dat de risico's aanvaardbaar worden geacht.

Daarnaast kan de zelfredzaamheid worden vergroot door aandacht te besteden aan risicocommunicatie aan de omwonenden. De omwonenden, gebruikers en andere betrokkenen in het gebied dienen geïnformeerd te worden over een drietal zaken. Ten eerste over de plannen/bestemming in hun directe omgeving en de mogelijke risico's als gevolg. Vervolgens over de maatregelen die de overheid treft om de risico's te beperken. Tot slot over de handelingsperspectieven voor de burger zelf om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op een eventueel incident. Dit kan door middel van het publiceren van teksten op de website of in de gemeenterubriek of via andere communicatie middelen.

Conclusie

Na verlegging van de hoofdtransport aardgasleiding is er geen sprake van een $PR 10^{-6}$ risicocontour buiten de leiding en vindt er geen overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico plaats. Hiermee wordt voldaan aan het beleid en de normstelling ten aanzien van externe veiligheid. Daarnaast wordt het groepsrisico aanvaardbaar geacht omdat het risico door maatregelen sterk is teruggedrongen en omdat de zelfredzaamheid kan worden verbeterd door een goede risicocommunicatie. Het aspect externe veiligheid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

4.6 Bodem

Beleid en Normstelling

Op grond van het Bro dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Voor een nieuw geval van bodemverontreiniging geldt, in tegenstelling tot oude gevallen (voor 1987), dat niet functiegericht maar in beginsel volledig moet worden gesaneerd. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur te worden gerealiseerd op bodem die geschikt is voor het beoogde gebruik.

Onderzoek en conclusie

Ter plaatse van het projectgebied is de bodem op één locatie licht verontreinigd. In het verleden is deze grond al tot een diepte van 0,5 meter ten opzichte van het maaiveld gesaneerd. Daaronder is de bodem nog licht verontreinigd. De eventueel uitkomende, licht verontreinigde grond kan echter weer worden teruggebracht in de nuttsleuf.

Omdat de verlegging van de gasleiding niet leidt tot een functieverandering van de gronden is een verder verkennend bodemonderzoek in het kader van een goede ruimtelijke ordening niet noodzakelijk.

4.7 Explosieven

Ter plaatse van het projectgebied is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van Conventionele Explosieven (afwerpmunitie). Een volledige rapportage van dit onderzoek is opgenomen in Bijlage 3.

Op basis van dit onderzoek kan worden gesteld dat er geen aanwijzingen zijn op de aanwezigheid van explosieven.

4.8 Archeologie

Toetsingskader

Verdrag van Malta

Het Verdrag van Malta is in 1992 ondertekend en in 1995 in werking getreden. Doelstelling van het Verdrag van Malta is de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

De inhoud van het Verdrag van Malta is neergelegd in de Wet op de Archeologische Monumentenzorg die op 1 september 2007 van kracht is geworden en een wijziging van de Monumentenwet 1988 tot gevolg heeft gehad. Op grond van deze aangescherpte regelgeving stellen Rijk en Provincie zich op het standpunt dat in het ruimtelijk beleid zorgvuldig met het archeologische erfgoed moet worden omgegaan. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken.

Het Rijk heeft deze beleidsuitgangspunten neergelegd in onder meer de Nota Belvédère, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, de Monumentenwet 1988 en diverse publicaties van het Ministerie van OC&W.

Onderzoek en conclusie

Op basis van de archeologische verwachtingskaart geldt ter plaatse van het projectgebied dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij ingrepen groter dan 250 m². Deze archeologische verwachtingskaart is grotendeels vertaald door middel van archeologische dubbelbestemmingen in de verschillende vigerende bestemmingsplannen.

De voorgenomen ingrepen zijn echter kleiner dan 250 m² waardoor geen nader archeologisch onderzoek nodig is. Verder zijn geen plaatselijke belangwekkende archeologische waarden bekend die binnen het tracé een rol zouden kunnen spelen.

Hierdoor staat het aspect archeologie de uitvoering van de werkzaamheden niet in de weg.

Hoofdstuk 5 Economische uitvoerbaarheid

Voor deze ontwikkeling is geen exploitatieplan nodig. De aanleg van een gastransportleiding valt niet onder de bouwplannen ex artikel 6.2.1 Bro. Alle kosten als gevolg van de aanleg zijn voor rekening van de initiatiefnemer, de Gasunie. In dat kader wordt met de Gasunie een overeenkomst gesloten inzake de vergoeding van planschade in de zin van artikel 6.1 Wro. De ambtelijke kosten worden verhaald via de legesverordening.

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Procedure

Bij een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan is de uitgebreide Wabo-procedure van toepassing. Bij de uitgebreide procedure moet binnen 6 maanden op een aanvraag worden beslist. Bij afwijken van het bestemmingsplan moet de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen afgeven voordat het college van B&W op de aanvraag kan beslissen.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht juncto artikel 5.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is aan de volgende besturen en/of diensten de ontwerpomgevingsvergunning en de daarbij behorende ruimtelijke onderbouwing toegezonden met het verzoek om, onder verwijzing naar artikel 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht, binnen vier weken te reageren:

- Rijksdiensten;
- provincie Zuid-Holland;
- Waterschap Rivierenland;
- Veiligheidsregio.

In het kader van dit vooroverleg is door Rijkswaterstaat en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid een overlegreactie ingediend.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat heeft hierbij aangegeven inhoudelijk geen opmerkingen op het plan te hebben. Wel geeft Rijkswaterstaat aan dat voor het gedeelte van de leiding waar deze onder de A15 doorgaat, er een vergunning in het kader van Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken (Wbr) dient te worden aangevraagd bij Rijkswaterstaat.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

De Veiligheidsregio ZHZ heeft in het kader van het vooroverleg gereageerd op de ruimtelijke onderbouwing “Gastransportleiding Merwedekanaal”, Gorinchem en heeft hierbij de ligging van de toekomstige gastransportleiding nader bekeken. Uit deze bestudering is gebleken dat de leiding zodanig is geprojecteerd, dat de kans op beschadiging van de leiding door derden voldoende is voorkomen. Op de enige locatie waar dit nog niet optimaal was (oostzijde Gasontvangstation), wordt door de Gasunie een extra aanwijspaal geplaatst om de gastransportleiding aan te duiden.

Door de genomen maatregelen is het risico op een incident met de gasleiding zo gering, dat de veiligheidsregio geen opmerkingen heeft op de ruimtelijke onderbouwing.

De Veiligheidsregio ZHZ geeft aan dat een verantwoording van het groepsrisico opgesteld moet worden evenals aandacht te besteden aan risicocommunicatie aan de omwonenden. Deze verantwoording van het groepsrisico is opgenomen in paragraaf 4.5. Voor wat betreft het onderdeel risicocommunicatie, de gemeente Gorinchem neemt de aanbevelingen van VZHZ mee in het algemene risicocommunicatiebeleid.

Bovenstaande reacties op de ruimtelijke onderbouwing zijn verwerkt in de ontwerpomgevingsvergunning die voor een periode van 6 weken ter inzage wordt gelegd. Tegen de verleende omgevingsvergunning kan door belanghebbenden in twee instanties beroep worden ingesteld, eerst bij de Rechtbank en in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De ruimtelijke onderbouwing is niet in het kader van de inspraak gepubliceerd. Reden hiervoor is dat:

- de ligging van de leiding waardoor er een beperkt aantal belanghebbenden zijn;
- de direct belanghebbenden in het kader van het vooroverleg worden betrokken bij de omgevingsvergunningprocedure;
- om te komen tot een snelle uitvoering van de nutsvoorziening.

Omgevingsvergunning

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing maakt deel uit van een omgevingvergunning die het mogelijk maakt de gastransportleiding te verleggen en deels te optimaliseren. De totale omgevingsvergunning bestaat uit de volgende vergunningen:

- Watervergunning;
- Vergunning om af te wijken van het bestemmingsplan;
- Omgevingsvergunning voor het aanleggen.